

Acta corresponent a la reunió ordinària del dia 21 maig del 2007 del Ple del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya

Data de la reunió: 21 de maig del 2007

Hora d'inici: 13:15 h

Hora d'acabament: 13:45 h

Lloc: Diputació, 284. 1a. planta

Hi assisteixen:

Presidenta: Sra. Mercè Sala i Schnorkowski

Secretària executiva: Sra. Teresita Itoiz i Cruells

Pel Grup Primer

En representació de CONC:

Sr. Alfons Labrador i Tames

Sr. Llorenç Serrano Giménez

Sra. Ester Boixadera Baulenas

Sra. Dolors Llobet Maria

En representació d'UGT:

Sra. Eva Granados Galiano

Sr. Oscar Riu Garcia

Sr. José Manuel Fandiño Crespo

Sr. Eduard Sanz Garcia

Sra. Maria Luisa Fernández Fernández

Sra. Isabel Martínez Abril

Pel Grup Segon

En representació de Foment del Treball Nacional:

Sr. Sebastià Cabré Solé

Sra. Mercedes Pizarro Santos

Sr. Eduardo de Paz i Fuertes

Sra. Marisol Morales de Cano

Sr. Joan Canals i Oliva

En representació de Pimec:

Sra. Maria Àngels Agulló Taltavull

Sr. Moisès Bonal i Ferrer

Pel Grup Tercer

En representació del sector agrari, sector marítim pesquer, sector de l'economia social i experts:

Sr. Jorge Calero Martínez

Sr. Màrius Vizcarro Gianni

Sra. Mercè Garau Blanes

Sr. Albert Falip Gasull

Sr. Jose Luis López Bulla

Sra. Maria Rovira Duran

Sr. Manuel Rubio Marchena

Per la Secretaria del Consell

Sr. Xavier Riudor Pons
Sra. Roser Ferrer Riu

S'han excusat d'assistir-hi:

Sr. Xavier Tubert Alsina
Sra. Raquel Serrano Olivares
Sra. Rosa Bofill Benet
Sr. Andrés Querol Muñoz
Sra. Alba Cabañas Varales
Sra. Anna Plana Montaña
Sr. José Antonio Hallado Molina

Ordre del dia

1. Aprovació, si escau, de l'acta de la reunió del dia 7 de maig.
2. Aprovació, si escau, de la proposta de dictamen sobre el Projecte de decret d'aprovació del Pla d'Actuació 2007-2009 per a la Millora de la Qualitat de l'Aire als municipis declarats Zones de Protecció Especial de l'Ambient Atmosfèric mitjançant el Decret 226/2006, de 23 de maig.
3. Aprovació, si escau, de la proposta de dictamen sobre el Projecte de decret, sobre distribució de la potestat sancionadora entre els òrgans de la Generalitat de Catalunya per infraccions en matèries laborals, de prevenció de riscos laborals i d'obstrucció a la tasca inspectora, i sobre la tramitació i instrucció dels procediments sancionadors per aquestes matèries.
4. Anàlisi, debat i aprovació, si escau, de l'estudi "Contracta i subcontracta d'obres i serveis. El cas de les empreses de serveis integrals."
5. Informació de la presidència.
6. Torn obert de paraules.

Pren la paraula la presidenta i dóna la benvinguda als assistents.

A continuació es passa al primer punt de l'ordre del dia i s'aprova l'acta de la reunió del 7 de maig del 2007.

A continuació es passa al següent punt de l'ordre del dia que és l'aprovació, si s'escau, del dictamen sobre el Projecte de decret d'aprovació del Pla d'Actuació 2007-2009 per a la Millora de la Qualitat de l'Aire als municipis declarats Zones de Protecció Especial de l'Ambient Atmosfèric mitjançant el Decret 226/2006, de 23 de maig.

La presidenta dóna la paraula al senyor Serrano, ponent del dictamen, que explica que el Pla desenvolupa un Decret que afecta determinats municipis del Baix Llobregat, el Barcelonès, Vallès Oriental i Vallès Occidental en els quals s'ha constatat la superació de límits de qualitat en relació a òxids de nitrogen i partícules en suspensió de diàmetre inferior a 10 micres. Exposa l'estructura del Pla, i destaca que preveu 77 mesures concretes, de les quals 9 són relatives a criteris d'actuació, 21 al sector del transport, 31 a instal·lacions industrials concretes, 11 de sensibilització i 4 referents a la renovació tant en l'àmbit domèstic com de l'ecoeficiència dels edificis.

Explica que el dictamen consta de 14 observacions generals i 33 a l'articulat. Malgrat l'elevat nombre d'observacions a l'articulat, la majoria són de contingut genèric, més enllà d'aquelles que recomanen un aclariment concret. En general, el CTEESC considera positiva la implicació de diferents departaments en l'elaboració del Pla i la transversalitat que té aquest. També fa una crida a l'atenció sobre altres tipus d'emissions a l'atmosfera i sobre la millora necessària de la xarxa de mesurament. El dictamen constata que el transport és la font principal de les emissions que el Pla combat, raó per la qual fa propostes dirigides a avançar en la millora de l'eficiència dels motors, a potenciar el transport públic, a proposar actuacions sobre flotes públiques i de lloguer.

D'altra banda, el Consell subratlla que l'impacte de les emissions de la indústria és molt menor que el del transport i considera positiu mantenir l'esforç en relació amb les instal·lacions industrials. Es fan recomanacions demanant mesures de suport a les indústries petites i mitjanes que es puguin veure afectades per les mesures del Pla i també es demana que les revisions de les autoritzacions ambientals que s'hagin de

fer per tal de limitar les emissions es facin amb el menor cost per a les empreses i en aquelles significatives pel compliment dels objectius del Pla.

Tanmateix, el dictamen demana més detall en relació amb algun dels àmbits d'actuació del Pla i també dels mecanismes de seguiment. Proposa incloure la participació dels treballadors i dels seus representants en el desenvolupament de manuals de bones pràctiques i plans de mobilitat. Finalment, demana la revisió jurídica de determinades previsions per descartar la col·lisió jurídica del Projecte de decret amb normes de rang superior, una catalana i l'altra estatal.

Seguidament es procedeix a la votació del dictamen que s'aprova per unanimitat.

A continuació es passa al tercer punt de l'ordre del dia que consisteix en l'aprovació, si s'escau, del dictamen sobre el Projecte de decret sobre distribució de la potestat sancionadora entre els òrgans de la Generalitat de Catalunya per infraccions en matèries laborals, de prevenció de riscos laborals i d'obstrucció a la tasca inspectora, i sobre la tramitació i instrucció dels procediments sancionadors per aquestes matèries.

La presidenta explica que és un dictamen molt breu i per aquesta raó es va decidir no nomenar ponent. Explica que el dictamen consta de dues observacions a l'articulat, una que demana substituir, al preàmbul del Projecte de decret, la referència a l'audiència al CTEESC pel dictamen d'aquest i una altra que recomana aclarir una redacció en concret.

Immediatament es procedeix a la votació del dictamen que s'aprova per unanimitat.

A continuació es passa al quart punt de l'ordre del dia en el qual s'ha d'analitzar, debatre i aprovar, si escau, l'estudi "Contracta i subcontracta d'obres i serveis. El cas de les empreses de serveis integrals."

La presidenta dóna la paraula a la ponent de l'estudi, la senyora Llobet, que explica que l'estudi s'ha fet per encàrrec del Departament de Treball.

En primer lloc, posa de manifest que tant els membres de la Comissió de Mercat de Treball i Polítiques Socials com els membres del grup de treball reconeixen la tasca de l'equip tècnic que ha elaborat l'estudi, constituït per Núria Tuset, Lluís Ferrer, Núria Mora i Roser Ferrer, amb la coordinació de Xavier Riudor. Explica que aquest no era un estudi fàcil ateses les posicions, sovint contraposades, que tenen les organitzacions empresarials i sindicals sobre aquesta matèria. Tot i això, gràcies a la tasca de l'equip tècnic i a la voluntat de consens de les parts, considera que s'ha aconseguit un estudi equilibrat que recull els temes clau, la jurisprudència i les opinions diferenciades en els aspectes més controvertits i quatre consideracions finals consensuades.

L'estudi consta de quatre apartats en els quals es fa una aproximació als serveis a les empreses dins el procés de descentralització productiva i al cas específic de les empreses de serveis integrals. A continuació es fa una delimitació del concepte de contracta i subcontracta i la seva distinció amb la cessió il·legal de treballadors. S'analitzen també les condicions laborals dels treballadors de l'empresa contractista. Finalment hi ha un resum executiu i unes consideracions finals.

Per a l'elaboració d'aquest estudi l'equip tècnic ha treballat a partir del recull actualitzat de la doctrina i la jurisprudència sobre la matèria i, d'altra banda, ha analitzat una mostra de 59 empreses de serveis integrals a partir de les dades facilitades pel Departament de Treball.

Pel que fa al contingut, l'estudi situa que el sistema de descentralització productiva o d'externalització d'activitats és un dels fenòmens que més s'ha incrementat els darrers temps en relació amb l'organització de les empreses, sobretot pel que respecta a l'amplitud d'activitats que abasta i que queda ben palès amb l'aparició de les empreses de serveis integrals.

La subcontractació de parts del procés de producció que no formen part del nucli dur de l'activitat de l'empresa pot comportar elements de més eficiència a condició que això no repercuteixi en les condicions laborals dels treballadors. És a dir, cal trobar l'equilibri entre flexibilitat de l'organització productiva i seguretat en l'ocupació. En aquest context, es constata l'increment del pes econòmic del sector serveis tant pel que fa al PIB com a la creació d'ocupació, sense que això signifiqui pèrdua de pes en números absoluts i en termes d'ocupació del sector industrial.

Les empreses de serveis integrals, classificades dins els serveis a altres empreses, subapartat altres activitats empresarials, ofereixen la subcontractació de molts i diversos serveis, el que juntament amb la indefinició de l'activitat principal, fa difícil, moltes vegades, distingir-les de les empreses de treball temporal, sobretot quan la prestació de serveis requereix poca base material i es basa en mà d'obra poc qualificada. La mostra de les 59 empreses de serveis integrals ha permès veure que algunes formen part de grups empresarials que inclouen també una ETT i empreses dedicades a l'outsourcing especialitzat; que 21 disposen de conveni d'empresa, majoritàriament d'àmbit estatal i pel que fa a la resta es fa difícil determinar el conveni que s'aplica, si bé és freqüent l'aplicació del conveni sectorial corresponent a l'activitat principal de l'objecte de la contracta.

La majoria dels treballadors d'empreses de serveis integrals tenen contractes de curta durada i un 50% de les empreses de la mostra tenen una rotació contractual d'entre 1,30 i 2,78 contractes per lloc de treball. El contracte utilitzat majoritàriament és el d'obra i servei de durada determinada, en un percentatge superior a la contractació global de les empreses catalanes. Els treballadors d'aquest tipus d'empresa són majoritàriament persones més grans de 45 anys amb baixos nivells formatius, que treballen en ocupacions poc qualificades. Destaca que un 67,6% de la contractació són dones.

Sobre la delimitació del concepte de contracta i subcontracta d'obres i serveis, el marc normatiu és dispers i complex i sovint es constata la desconexió amb la

realitat, atès que es tracta de normes originades en un context en el qual la subcontractació no era tan freqüent com en l'actualitat.

L'extensió del fenomen de la descentralització productiva s'explica per la interpretació jurisprudencial del concepte de pròpia activitat de l'article 42 de l'Estatut dels Treballadors i per l'admissió de la vinculació de la durada de la relació laboral amb la durada de la subcontracta. Aquests dos factors, juntament amb l'enduriment de la normativa reguladora de les empreses de treball temporal, han propiciat la consolidació de les empreses de serveis integrals.

Un dels aspectes més problemàtics de la subcontractació és quan s'utilitza en la pràctica per intentar eludir la prohibició de la cessió de treballadors. En el cas de les empreses de serveis integrals, la delimitació entre subcontractació i cessió il·legal és un dels temes més conflictius.

La Llei 43/2006 per la millora del creixement i de l'ocupació, fruit de l'Acord entre el Govern de l'Estat i les organitzacions empresarials i sindicals, introdueix facilitats a la representació laboral dels treballadors d'empreses contractistes i subcontractistes i incorpora elements per facilitar la distinció entre una contracta legítima i la cessió il·legal. En aquest sentit, es modifica l'article 43 ET subratllant que la contractació de treballadors per cedir-los temporalment legalment només es pot fer a través d'ETT.

Tanmateix, queden pendents temes importants que, en el marc de la concertació previ no es van poder acordar.

Pel que fa a les condicions laborals dels treballadors i treballadores de l'empresa contractista, el recurs a la subcontractació afecta a les condicions laborals dels treballadors de l'empresa contractista. D'una banda afecta a l'estabilitat en l'ocupació atès que en general la durada dels contractes va lligada a la durada de la relació entre l'empresa principal i la subcontractista. És un tema pendent trobar mecanismes que garanteixin més estabilitat en l'ocupació i que alhora garanteixin la flexibilitat que necessiten les empreses.

D'altra banda, la doctrina ha posat de manifest el deteriorament de les condicions laborals dels treballadors afectats per processos de descentralització productiva com a conseqüència del traspàs de la regulació de les condicions de treball a convenis col·lectius menys garantistes que els de les empreses principals, fet que s'agreuja en els supòsits en que intervenen empreses de serveis integrals sense conveni d'empresa, atesa la dificultat per determinar el conveni col·lectiu aplicable.

Pel que fa a la prevenció de riscos laborals, quan concorren treballadors de diferents empreses en un mateix centre de treball, existeix l'obligació d'implantar mecanismes de coordinació que garanteixin la protecció i prevenció de riscos laborals i també un deure de vigilància específic per a l'empresari principal. En aquesta matèria destaca la Llei 32/2006 de regulació de la subcontractació en la construcció, que pot influir en la qualitat de l'ocupació en el sector de la construcció alhora que estableix mesures per garantir l'ordenació de l'activitat de les empreses que intervenen en aquest sector.

També es constata que l'aplicació del règim de subrogació establert per l'article 44 de l'Estatut dels Treballadors, que garanteix al treballador la pervivència del contracte de treball en cas de canvi de la titularitat de l'empresa, presenta dificultats en relació amb la successió de subcontractes que tenen per objecte la prestació de serveis, especialment en el cas de subcontractes on intervenen empreses de serveis integrals atesa la dificultat per determinar el conveni d'aplicació en aquestes empreses.

Finalment, l'estudi planteja quatre consideracions finals. La primera proposa millorar la classificació de les empreses de serveis integrals dins la CCAE atesa la constatació de la dificultat de classificació en funció d'una única activitat econòmica. Es proposa classificar-les en primer lloc com empreses de serveis i, en segon lloc, atenent la indicació per part de l'empresa de quina és la seva activitat principal. Tanmateix, s'indica que caldria saber les activitats secundàries que realitzen per poder fer una explotació estadística adequada.

També es planteja al Departament de Treball que en la classificació dels convenis col·lectius introdueixi una subclassificació dels convenis col·lectius d'empresa que contempli la variable "conveni col·lectiu d'empreses de serveis integrals".

En segon lloc, atenent la importància creixent de les empreses de serveis integrals, la seva incipient realitat i el fet que cada vegada un major nombre de treballadors i treballadores hi prestin serveis, es proposa aprofundir en aquesta nova realitat de l'organització del treball amb la realització, de forma periòdica, d'altres estudis.

En tercer lloc es proposa al Departament de Treball que es dirigeixin plans d'informació a les empreses de serveis integrals sobre les mesures existents per a l'estabilitat laboral. Tanmateix, la manca d'un marc legal específic que reguli la seva activitat aconsella fer des del propi Departament un seguiment particular de l'actuació d'aquest tipus d'empreses per garantir el compliment de la normativa vigent, evitant la cessió il·legal de treballadors i aplicant el conveni col·lectiu sectorial que correspongui a l'activitat desenvolupada per cadascun dels treballadors o treballadores posats a disposició.

Finalment, tenint en compte que les empreses de serveis integrals tenen una elevada contractació femenina i de baix nivell formatiu, es proposa que les treballadores i els treballadors d'aquestes empreses siguin un col·lectiu a tenir en compte en els programes d'igualtat d'oportunitats del Departament de Treball.

A continuació l'estudi se sotmet a votació i s'aprova per unanimitat.

La presidenta indica que s'enviarà al Departament de Treball i explica que el resum executiu i les recomanacions finals es traduiran al castellà.

Seguidament es passa al torn d'informació de la Presidència.

La presidenta dóna la paraula a la senyora Itoiz, que explica l'estructura i contingut del nou Espai intern del web del Consell, que està pensat com a lloc comú dels consellers i les conselleres, ja que inclou un conjunt de recursos d'informació i documentació necessaris per a la bona participació en l'activitat del Consell i dels seus òrgans.

A continuació la presidenta, pel que fa als temes que han estat d'actualitat d'ençà del darrer Ple, destaca que la premsa s'ha fet ressò del dictamen del CTESC sobre l'Avantprojecte de llei reguladora dels residus i que el congrés dels Diputats aprova l'Estatut dels Autònoms amb el suport de tots els grups parlamentaris.

En relació amb la normativa, destaca que en l'àmbit estatal s'ha publicat el Reial decret 614/2007, d'11 de maig, sobre nivell mínim de protecció del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència garantit per l'Administració General de l'Estat i el Reial Decret 615/2007, d'11 de maig, pel qual es regula la Seguretat Social dels cuidadors de les persones en situació de dependència

Pel que fa a altres notícies, explica que la Comissió Europea va proposar als 27 estats membres de la UE una directiva que sancioni amb elevades multes i fins i tot amb la presó, els empresaris que contractin immigrants sense papers per intentar frenar la creixent allau d'irregulars a Europa.

A Espanya destaca que l'increment mitjà pactat dels sous dels convenis col·lectius va ser del 2,88% fins al mes d'abril.

A Catalunya l'atur va baixar el mes d'abril i van augmentar lleugerament els contractes indefinits.

Altres notícies destacades a Catalunya són que les confraries de pescadors busquen nous mètodes per augmentar la seva rendibilitat i que aquesta estratègia inclou internet, botigues pròpies i precuinats. D'altra banda, el conseller d'Agricultura,

Alimentació i Acció rural va presentar un informe sobre la modernització del camp català que evidencia una concentració de les explotacions i una reducció de les aportacions de la Unió Europea. Actualment hi ha un 14,5% menys d'explotacions, però les dimensions econòmiques de les que hi ha han crescut molt.

Finalment, la senyora Sala recomana els resultats d'una enquesta de l'IDESCAT sobre condicions de vida de l'any 2005 que proporciona informació sobre la distribució de la renda i de risc a la pobresa.

Sense més temes a tractar, la presidenta aixeca la sessió, de la qual, com a secretària executiva estenc aquesta acta.

Documentació facilitada:

Document número 1: Acta de la reunió del Ple del 7 de maig del 2007.

Document número 2: Proposta de dictamen sobre el Projecte de decret d'aprovació del Pla d'Actuació 2007-2009 per a la Millora de la Qualitat de l'Aire als municipis declarats Zones de Protecció Especial de l'Ambient Atmosfèric mitjançant el Decret 226/2006, de 23 de maig.

Document número 3: Proposta de dictamen del Projecte de decret sobre distribució de la potestat sancionadora entre els òrgans de la Generalitat de Catalunya per infraccions en matèries laborals, de prevenció de riscos laborals i d'obstrucció a la tasca inspectora, i sobre la tramitació i instrucció dels procediments sancionadors per aquestes matèries.

Document número 4: Estudi “Contracta i subcontracta d'obres i serveis. El cas de les empreses de serveis integrals.”

La secretària executiva

Vist i plau

La Presidenta